

Avdelningen för natur och miljö
Markus Forsberg
010-22 34 000

2022-06-21

511-4590-2021

Enligt sändlista

Beslut om Strandstuvikens naturreservatet i Nyköpings kommun

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser märks ut i fält.

För att tillgodose och uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att Nyköpings kommun är förvaltare för naturreservatet.

När detta beslut vunnit laga kraft upphävs, med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken, Länsstyrelsens beslut 1989-04-28, dnr 231-2275/88, angående *Bildande av Naturreservatet Strandstuviken i Nyköpings kommun*. Föreskriften C8 i nämnda beslut upphävs dock först efter att separat beslut om fågelskydd (511-9154-2021) vunnit laga kraft.

Reservatets namn ska vara *Strandstuvikens naturreservat*.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets namn	Strandstuviken
Naturvårdsregister ID	2001309
Natura 2000-område	Strandstuviken (SE0220020)
Kommun	Nyköping
Församling/socken	Nicolai
Lägesbeskrivning	Ca 6 km SO om Nyköping vid havet.
Naturgeografisk region	Sörmlands och norra Götalands kust och skärgård

Kulturgeografisk region	Skärgården
Maringeografisk region	Norra Östersjön
Vattenförekomst	Aspafjärden (WA37386450) Örsbaken (WA28753563)
Areal	991 ha, varav land 346 ha. 208 ha produktiv skogsmark
Fastigheter (markägare)	Arnö 1:3, 1:57 och Örstignäs 1:1 (Kommun) Arnö 1:34, 1:35, 1:36, 1:37, 1:38, 1:39, 1:40, 1:41 och 1:59 (Privat)
Anläggningssamfällighet	Arnö ga:17 (utrymme brygga) Arnö ga:22 (väg) Arnö ga:23 (vatten)
Officialservitut	0480-92/16.1 (byggnad, brygga) 0480-92/16.2 (gångväg) 0480-92/16.3 (parkering, gångväg) 0480-92/16.4 (utrymme) 0480-92/16.5 (väg) 9480-92/46.2 (parkering, gångväg) 9480-92/46.7 (väg) 0480-2017/86.1 (utrymme)
Avtalsservitut	04-IM1-92/1501.1 (båtbrygga)
Oinskrivna rättigheter	Luftledning tele beteckn. C16 (Arnö- Lill Tallaren) Luftledning tele beteckn. U1C1 (Stjärnholm-Flättna) Elnätsanläggningar beteckn. Arnö 1:8b (Camping- Lill Tallaren) Båtbrygga för Arnö 1:35 (526-13744- 2009) Sjösäkerhetsanordningar för allmän farled 447

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att skydda och bevara ett stort kulturpräglat kustlandskap med dess biologiska mångfald. Vidare är syftet även att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av strandängar, slåtterängar, öppna betesmarker, trädklädda betesmarker, betespräglade skogar och olika typer av barr- och lövskogar. Områdets

särställning som ett av länets främsta häcknings-, födosöks- och rastplats för fågellivet ska bestå. Syftet är även att bevara områdets marina miljö med sin opåverkade karaktär, sin höga variationsrikedom av undervattensväxter och sina typiska växt- och djursamhällen kopplade till områdets grunda mjuka bottnar. Områdets betydelse som reproduktions- och uppväxtområde för marina organismer ska skyddas och förstärkas.

Vidare är syftet även att vårda och bevara områdets livsmiljöer för skyddsvärda arter samt att återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer.

Syftet är också att, inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer, tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Vissa delar av reservatet ska vara tillgängliga även för personer med olika funktionsnedsättningar.

Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande habitat och arter.

Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper inom ramen för syftet med reservatet ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet. Vid behov ska åtgärder genomföras för att bekämpa, eller begränsa spridningen, av invasiva främmande arter.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och övrig exploatering. Det kulturpräglade odlingslandskapet ska hävdas och hållas öppet genom bete, slåtter, röjning och återkommande plockhuggning. Jordbruksmarken vid det gamla skärgårdshemmanet ute på Stor-Tallaren brukas och hålls öppet som en del av det kulturpräglade kustlandskapet. Vissa i sen tid igenvuxna betesmarker, ångar, trädklädda betesmarker och skogsbeten restaureras. Hävden ska bidra till att landskapsbildens karaktär och områdets betydelse för den skyddsvärda floran och som häcknings-, födosöks- och rastplats för fågellivet består. Vissa delar av skogsmiljöerna sköts genom bland annat bete, plockhuggning och friställning av tall och löv medan andra delar får utvecklas genom naturliga processer. I områden med lövskog ska särskilt lövträdsvärdena stärkas och utvecklas bland annat genom att värdefulla träd frihuggs, föryngring av lövträd säkerställs och konkurrerande granar avvecklas. I områden med yngre och likartade bestånd ska restaureringsåtgärder utföras så att dessa delar på sikt kan bidra till att stärka de intilliggande skogarnas naturvärden.

Den marina miljön vårdas och skyddas från ingrepp som riskerar att orsaka försämrade förhållanden för områdets djur- och växtsamhällen eller annan påverkan på områdets opåverkade karaktär. Åtgärder ska utföras för att restaurera lek- och uppväxtplatser för vattenlevande organismer samt för att förbättra kvaliteten på vattnet i Snäckviken och Strandstuviken som tillförs från tillrinnande vattendrag. Åtgärder som kan bli aktuella är exempelvis anläggande av våtmark, fosfordamm, återmeandring av vattendrag, borttagning av vandringshinder m.m. Fisksamhället, speciellt rovfiskbestånden, vårdas och förvaltas för att gynna naturliga funktioner i marina näringsvävar.

Allmänheten ska erbjudas ett lättillgängligt rekreationsområde och skötseln ska underlätta möjligheten för olika kategorier av besökare att uppleva områdets värden. Anordningar och anläggningar som är till för besökare ställs därför i ordning och hålls i gott skick. Vissa anordningar och anläggningar ska vara av sådan karaktär att de särskilt underlättar för besökare med olika typer av funktionsnedsättning, så att de kan uppleva delar av området

2022-06-21

511-4590-2021

och dess olika värden. Vidare ska det finnas bra information om området och de olika värdena. Slitage och störningar från besökare på känsliga områden ska minimeras genom att olika kategorier av besökare kanaliseras via befintliga vägar och särskilt uppmärskade stigar.

För att få ökad delaktighet och förståelse för skötseln av reservatet ska ett skötselråd bildas. Skötselrådet ska hålla möte minst 1 gång per år och består av markägare, reservatsförvaltare, arrendatorer, Tallarens vägsamfällighet och Länsstyrelsen. Skötselrådet har en rådgivande funktion kring reservatets förvaltning. Reservatsförvaltaren är sammankallande för skötselrådet.

Reservatsföreskrifter

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna under A och C ska inte heller utgöra hinder för tjänstemän i, sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. En sådan insats ska omgående anmälas till Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Föreskrifterna under A och C ska inte heller utgöra hinder för tjänstemän inom totalförsvarets militära del att utföra sitt uppdrag enligt Försvarsmaktens förordning. Undantaget gäller inte vid militära övningar i enlighet med föreskrift C13.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det i reservatet förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. bedriva täkt, borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, spränga, deponera, muddra, invalla eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi ovan eller under vattenytan,
3. anlägga tältplats eller plats för uppställning av husvagn eller husbil,
4. anlägga båthamn eller helt ny brygga,
5. bedriva jakt på sjöfågel,
6. bedriva annan jakt under tiden 1 april- 30 september,
7. framföra motordrivet fordon,
8. anordna upplag,
9. skogsplantera åker- eller ängsmark,

10. omföra ängsmark till åker,
11. avverka träd eller buskar,
12. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
13. anlägga väg,
14. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
15. kalka eller gödsla mark eller vatten,
16. inplantera för området främmande djur- och växtarter,
17. anlägga eller bedriva akvakultur (exempelvis fiskodling).

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

18. anlägga mark-, sjö- eller luftledning,

Föreskriften A1 ska inte utgöra hinder för fastighetsägarna att inom sina fastigheter ersätta befintlig byggnad eller anläggning med sådan av samma storlek och byggnadsstil.

Detsamma gäller för ingående i gemensamhetsanläggning ga:17 och innehavare av servitut att ersätta byggnad eller anläggning i enlighet med sådan rättighet.

Föreskriften A2 ska inte utgöra hinder för underhållsrensning av diken som erfordras för jordbrukets behov eller för Tallarens Samfällighetsförening att bedriva skötsel och underhåll av vägen i enlighet med gemensamhetsanläggning Arnö ga:22. Undantag gäller även åtgärder för att restaurera lek- och uppväxtplatser för vattenlevande organismer samt för åtgärder som förbättrar kvaliteten på vattnet i Snäckviken och Strandstuviken som tillförs från tillrinnande vattendrag såsom anläggande av våtmark, fosfordamm, återmeandring av vattendrag, åtgärda vandringshinder m.m.

Föreskrift A6 ska inte utgöra hinder för att bedriva skyddsjakt på rävm, grävling, mink och vildsvin.

Föreskriften A7 ska inte utgöra hinder för behörig trafik till de fastigheter som finns inom reservatet att köra på befintlig grusväg ut till Stor-Tallaren. Föreskriften ska inte heller utgöra hinder vid uttransport av fäلت vilt med fyrhjuling eller motsvarande samt för plogning av skridskobana för allmänheten inom viken Strandstuviken.

Föreskriften A11 och A12 ska inte utgöra hinder för Tallarens Samfällighetsförening att bedriva skötsel och underhåll av vägen i enlighet med gemensamhetsanläggning Arnö ga:22.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för farledshållaren av allmän farled 447 att bedriva underhåll och reparation av befintliga sjösäkerhetsanordningar (SSA) samt vid behov även borttagande, flytt eller nyetablering av SSA som tillhör den befintliga farleden.

Ovanstående föreskrifter under A2, A7, A11 och A12 ska inte utgöra hinder för skötsel och underhåll inkl nedmontering av befintliga luftledningar för tele i enlighet med befintliga nyttjanderätter Flättna C1U1 och Tallaren C16 (oinskrivna).

Ovanstående föreskrifter under A2, A7, A11 och A12 ska inte utgöra hinder för skötsel och underhåll av befintliga elnätsanläggningar i enlighet med befintlig rättighet Arnö 1:8b (Camping- Lill Tallaren, oinskrivet avtalsservitut).

Ovanstående föreskrifter under A2, A7, A8, A11 och A12 ska inte utgöra hinder för fastighetsägarna till tomtmarkerna samt arrendator av tomtmark att bedriva normal tomtskötsel.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Röjning, utmärkning och underhåll av naturreservatets yttergränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar samt utmärkning av gränser för de delar inom reservatet där särskilda föreskrifter gäller.
2. Anläggning och underhåll av anordningar och anläggningar för friluftslivets behov, såsom vandrings-, ridning- och cykelleder, fågeltorn, vindskydd, rastplatser, eldstäder, utsiktsplatser, spänger, skyltar, informationstavlor samt särskilt tillgänglighetsanpassade anordningar och anläggningar för besökare med funktionsnedsättning.
3. Naturvårdande skötsel av odlingslandskapet såsom betesdrift, slåtter, hamling, röjning, huggning, fräsning och återskapande av betespräglade skogar.
4. Naturvårdande skötsel av skog såsom gransanering, restaureringshuggning av yngre skogsbestånd med produktionskaraktär, röjning, tillfälliga inhägnader för föryngring av löv och brynzoner, veteranisering, friställande av träd och tillskapande av luckor och död ved.
5. Naturvårdande skötsel i områdets vatten- och våtmarksmiljöer såsom anläggande av våtmarker, fosfordamm, återställning av hydrologi, hydrologiska strukturer, lek- och uppväxtområden för vattenlevande organismer samt bortrensning av vandringshinder.
6. Bekämpning av invasiva främmande arter.
7. Genomförande av undersökningar i uppföljningssyfte av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar,
2. plocka eller samla in växter, svampar, mossor, lavar eller alger. Bär-, matsvamp- och blomlockning för eget behov är dock tillåtet,

3. elda eller grilla annat än på eldningsplatser iordningsställda av reservatsförvaltaren. Förbudet inkluderar även användandet av engångsgrill. Friluftskök som drivs med gas eller flytande bränsle får användas om dessa används på ett brandsäkert sätt,
4. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för eldriven rullstol som framförs på den befintliga grusvägen ut till Stor-Tallaren eller på för ändamålet särskilt iordningställda leder och anläggningar,
5. framföra motordrivet fartyg eller annan motordriven vattenfarkost med högre hastighet än 5 knop i Strandstuviken och Snäckviken innanför en linje från Björnudden-Lissholmen och vidare riktning mot Sannarsudden, vilket framgår som rasterad yta på beslutskartan bilaga 1.1,
6. medföra hund som ej är kopplad,
7. cykla eller rida på annat än iordningsställda leder för cykling och ridning samt på den befintliga grusvägen ut till Stor-Tallaren,
8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
9. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs eller så att den lokala populationen påverkas negativt,
10. ankra med fartyg annat än i samband med förtöjning mot land,

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

11. anordna lägerverksamhet,
12. anordna tävlingar,

Det är förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

13. bedriva militär övning med undantag för transport, förflyttningar och navigationsövningar.

Skötsel och förvaltning

Nyköpings kommun är förvaltare för naturreservatet.

Inom reservatet ingår en fastighet med permanent boende (skärgårdshemmanet) och nio mindre fritidsfastigheter samt en arrendetomt. Inom dessa tomtmarker är det respektive fastighetsägare eller arrendator som ansvarar för sin tomtskötsel, i enlighet med undantagen i föreskrifterna. Likaså gäller det skärgårdshemmanet ute på Stor-Tallaren där fastighetsägaren även ansvarar för brukandet av dess tillhörande jordbruksmark.

Upplysningar

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart, även om beslutet överklagas.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Beslutet kungörs i ortstidning och Södermanlands läns författningssamling.

2022-06-21

511-4590-2021

Beslut om naturreservat där skogsbruk är förbjudet medföljer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla i reservatet. Se 4 § skogsvårdslagen (SFS 1979:429).

Området är ett Natura 2000-område och därför gäller särskild tillståndsplikt för åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Området omfattas av utvidgat strandskydd om 300 meter vilket gäller utmed utpekade områden längs med den sörmländska kusten. Inom strandskyddat område är det även enligt 7 kapitel 15 § miljöbalken förbjudet att t.ex. uppföra nya byggnader, ändra byggnader, sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten, gräva eller på annat sätt förbereda för sådana byggnationer eller utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv.

Enligt artskyddsförordningen (2007:845) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2009:10) gäller särskilda bestämmelser om fridlysning av djur och växter.

För att skydda miljön och samhället mot utbredningen och skadorna av invasiva främmande arter finns bestämmelser i EU:s förordning (1143/2014) kring förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Enligt den är det förbjudet att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla levande exemplar av de arter som finns upptagna på den så kallade unionsförteckningen över invasiva främmande arter. Bestämmelserna har införts i svensk rätt genom förordningen 2018:1939.

Delar av reservatet omfattas av fågelskydd med beträdnadsförbud mellan 1 april-30 september. Ett nytt beslut om fågelskydd fattades av Länsstyrelsen 2022-06-21 med dnr. 511-9154-2021. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för fågelskyddsområdet och Nyköpings kommun är förvaltare.

Större delarna av vikarna Strandstuviken och Snäckviken omfattas av ett totalt fiskeförbud mellan 1 januari - 15 juni enligt särskilt beslut från Havs- och Vattenmyndigheten (föreskrift HVMFS 2021:6). Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för fiskefredningsområdet.

Enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:96) om åtgärder mot förorening från fartyg är det förbjudet att släppa ut toalettavfall i Östersjön. Förbudet gäller även fritidsbåtar.

Åtgärder i vattenområden kan medföra att beslut i ärende om en anmälan om vattenverksamhet eller tillståndsansökan enligt 11 kap. MB behöver vinna laga kraft innan åtgärderna genomförs.

Fornlämningar och områden kring dessa får enligt Kulturmiljölagen (KML) inte skadas. Enligt KML ska hänsyn visas till de kulturhistoriska lämningarna.

Nyköpings kommun är markägare av större delen av Strandstuvikens naturreservat samt genom detta beslut även utsedd som förvaltare för naturreservatet. En reservatsförvaltare företräder ett allmänt intresse medan en markägare företräder ett egenintresse.

Tillsynsmyndighet för naturreservatets bestämmelser är Länsstyrelsen i Södermanlands län.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Strandstuvikens naturreservat karaktäriseras av att vara ett stort kulturpräglat kustlandskap. Området omfattar förutom Strandstuviken även Snäckviken samt norra delen av Stjärnholmsviken, som är grunda vikar i den västra delen av havsfjärden Örsbaken. Dessa vikars grunda vattenmiljöer är mycket rika på botten- och vattenlevande organismer, vilket skapar ovanligt goda betingelser för rastande och häckande fåglar. Strandängarna har betats under lång tid och vissa delar har tidigare varit slåttermarker. Vegetationen är i stora delar rätt ensartad men lokalt finns mycket rik flora med flera arter som idag är sällsynta i regionen. Exempelvis har området en mycket speciell flora av hävdgynnade maskros, som är unik för länet. Innanför strandängarna utbreder sig skogsområden, vilka oftast har hög bonitet och är örtrika. De har i många fall sitt ursprung i ekrika hagmarker. Många av ekarna står kvar idag som rester från ett tidigare betydligt öppnare landskap. I de högre partierna finns hållmarker med gamla tallar samt avsnitt med lövskog, där senvuxna ekar tillsammans med asp, björk och rönn bildar ett glest trädskikt.

Senare års marina inventeringar har visat att reservatets marina naturvärdena är väldigt höga. Enligt den klassning som gjorts har stor areal av de grunda områdena bedömts ha naturvärden av nationellt värde. Naturvärdena är främst knutna till att de grunda områden präglas av ovanligt hög naturlighet, med typiska växt- och djursamhällen samt en stor variationsrikedom.

Området har höga friluftslivs- och upplevelsevärden. Värdena är knutna till natur- och kulturvärdena och omfattar upplevelser av fågellivet, de öppna havsvyerna, det hävdade kulturlandskapet och de varierande skogsmiljöerna. Området kan besökas både från land och med båt. Det friluftsliv som främst bedrivs inom reservatet är fågelskådning i anslutning till de grunda vikarna Strandstu- och Snäckviken. Vid Strandstuviken finns två fågeltorn som används frekvent under de tider på året det finns häckande och rastande fåglar. Det senaste tornet uppfördes inom naturvårdsprojektet Life Coast Benefit och har anpassats för besökare med funktionsnedsättningar. Förutom fågelskådning används området även för botaniska exkursioner, cykling, ridning samt som närströvsområde för campingens gäster och för de boende i närheten. Sörmlandsleden passerar i reservatets norra del.

Strandstuviken har ett högt kulturhistoriskt värde. Området har nyttjats sedan förhistorisk tid vilket gravar som rösen och flera stensättningar visar. Äldre fodermarker med rester av hävdgynnad flora vid Gårdsnäs gamla tomt minner om månghundraårig mänsklig aktivitet i området. Områdets relativt gamla ekar med vida kronor har ett kulturhistoriskt värde eftersom de har sitt ursprung i mycket gamla kulturmarker – betade ekhagar. Hemmanet Stor-Tallaren, tidigare Tallaröstugan, vittnar om aktiviteter som fiske och jordbruk under 1800-talets senare hälft och åtminstone fram till 1960-talet bedrevs ett aktivt jordbruk.

Bevarande av områdets värden

Då stor del av natur- och kulturvärdena i reservatet är ett resultat av människans brukande under lång tid behöver odlingslandskapet förvaltas genom hävd och aktiv skötsel för att bibehålla och utveckla de värdena. Delar av skogarna får åldras och utvecklas genom naturliga processer medan andra delar är i behov av frihuggning eller restaurering för att utveckla naturvärden på både kort och lång sikt. De förhållandevis opåverkade bottarna med sin vegetation skyddas från fysiska ingrepp. Åtgärder görs som gynnar förnyring av fisk samt sådant som förbättrar vattenkvaliteten.

De prioriterade bevarandevärdena är öppna strandängar och betesmarker, trädklädda betesmarker och skogsbeten, barr- och lövskogar samt grunda marina områden. Vidare prioriteras hävdgynnade kärlväxter och rastande-, födosökande och häckande fåglar samt lek- och uppväxtplatser för rov- och plattfiskar. Även de särskilda naturtyper och arter som är utpekade enligt art- och habitatdirektivet ska prioriteras vid skydds- och skötselåtgärder.

Friluftslivets behov ska tillgodoses genom anläggningar och information som inbjuder till besök i området. Anläggningarna för friluftslivet ska ha kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan biologisk mångfald, friluftsliv och olika upplevelsevärden. Vissa delar av reservatet ska tillgängliggöras för personer med funktionsnedsättning.

Naturreseptatet ligger inom den skogliga värdetrakten Skärgårdens skogar. Området är också Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv, tillika ett riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken. Strandstuviken ingår i Riksintresse för yrkesfiske kust, enligt 3 kap. 5. Området ligger inom Södermanlands kust och skärgårds Riksintresse för naturvård och Riksintresse för friluftsliv, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (MB). Reservatet ligger även delvis inom riksintresse för rörligt friluftsliv, enligt 4 kap. 1 och 2 § MB, Kustområdet och skärgården. Strandstuviken ingår även i Riksintresse för högexploaterad kust enligt 4 kap. 3 § MB.

Naturreseptatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av Riksdagen antagna miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv. Bildandet av reservatet bidrar till Grön infrastruktur i länet av områden som är värdefulla för den biologiska mångfalden. Det nya marina syftet bidrar även till nätverket av skyddade marina områden i enlighet med regionala handlingsplanen för marint områdesskydd i egentliga Östersjön. Beslutet om naturreseptatet utgör också ett led i att uppfylla Riksdagens uppsatta mål för friluftslivspolitik, särskilt målen ”Skyddade områden som resurs för friluftslivet”, ”Tillgänglig natur för alla” samt ”Tillgång till natur för friluftsliv”.

Motiv till upphävande av det tidigare beslutet

Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl. Det tidigare reservatsbeslutet ersätts av ett nytt beslut om naturreseptat vid den tidpunkt då det nya beslutet vinner laga kraft.

2022-06-21

511-4590-2021

Det tidigare syftet med reservatet har moderniserats och anpassats till miljöbalkens bestämmelser. Ändringen av syftet innebär ingen lättnad i skyddet eller ändring i sak utan innebär främst ett förtydligande och en precisering av vad skyddet avser. Vidare har även stycket om hur syftet ska uppnås utvecklats och förtydligats.

Då ny kunskap har tillkommit om framförallt de marina värdena finner Länsstyrelsen det motiverat att lägga till bevarandet av dessa som ett nytt syfte. Nya föreskrifter har även nu tillkommit i syfte att bevara de marina naturvärdena. Vidare har även huvudsyftena vårda och bevara områdets livsmiljöer för skyddsvärda arter samt att återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer lagts till då de är motiverade för att utveckla områdets olika värden.

Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till det ovan angivna att synnerliga skäl föreligger för ett delvis upphävande av skyddet som det införda undantaget under föreskrift A2 innebär. För resterande ändringar av A-föreskrifterna är Länsstyrelsens bedömning att det endast är skärpningar eller preciseringar som inte innebär några lättnader i skyddet av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer därför att det tidigare beslutet om naturreservat kan upphävas enligt 7 kap 7§ MB.

Motivering till ändring av föreskrifter

En översyn har gjorts av föreskrifterna till reservatet. Föreskrifterna har delvis moderniserats i sina lydelse, en del har upphävts, några föreskrifter är nya. Följande ändringar av föreskrifterna har gjorts jämfört med tidigare beslut:

A-föreskrifterna som reglerar markanvändningen har ändrats enligt nedan:

- Föreskrift A1 har delvis moderniserats i sin lydelse och skärpts genom att även innefatta anläggningar samt att undantaget har preciserats. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att uppföra byggnad eller anläggning. Föreskriften ska inte utgöra hinder för fastighetsägarna att inom sina fastigheter ersätta befintlig byggnad eller anläggning med sådan av samma storlek och byggnadsstil. Detsamma gäller för ingående i gemensamhetsanläggning ga:17 och innehavare av servitut att ersätta byggnad eller anläggning i enligt med sådan rättighet.* Ändringen motiveras av att fysiska ingrepp från byggnader och olika anläggningar kan påverka skyddsvärd vegetation negativt och begränsa friluftslivets möjligheter att röra sig i området. Undantaget för att ersätta befintliga byggnader är preciserat och förtydligar vad man avser när det gäller att ersätta byggnader.
- Föreskrift A2 har ändrats genom tydligare precisering av åtgärder samt att två nya undantag har införts. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att bedriva täkt, borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, spränga, deponera, muddra, invalla eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi ovan eller under vattenytan. Föreskriften A2 ska inte utgöra hinder för underhållsrensning av diken som erfordras för jordbrukets behov eller för Tallarens Samfällighetsförening att bedriva skötsel och underhåll av vägen i enlighet med gemensamhetsanläggning ga:22. Undantag gäller även åtgärder för att restaurera lek- och uppväxtplatser för vattenlevande organismer samt för åtgärder som förbättrar kvaliteten på vattnet i Snäckviken och Strandstuviken som tillförs från tillrinnande vattendrag, såsom anläggande av våtmark, fosfordamm, återmeandering av vattendrag, åtgärda vandringshinder m.m.*

Preciseringen av flera åtgärder innebär en skärpning och motiveras av att det blir

2022-06-21

511-4590-2021

tydligare vilka typer av åtgärder som avses med föreskriften för att skydda områdets värden mot fysiska ingrepp. Åtgärderna harmoniserar därmed även bättre med standardlydelserna i nyare reservat. Det ena undantaget gäller underhåll av den befintliga vägen till Stor-Tallaren och innebär endast ett förtydligande. I tidigare beslut har ett sådant undantag missats och ett sådant förbud är omotiverat. Det andra undantaget gäller för vattenvårdsåtgärder och innebär en viss lättnad i skyddet. Undantaget motiveras av att olika vattenvårdsåtgärder krävs i de tillrinnande diken till Snäckviken och Strandstuviken för att kunna uppnå det nya marina syftet samt för att förbättra bevarandestatusen för områdets marina Natura 2000-habitat, såsom ”Stora vikar och sund (1160), ”Blottade ler- och sandbottnar (1140) och ”Sandbankar (1110). Även för att förbättra bevarandestatusen och återställa den hydrologiska funktionen i dikespåverkade Natura 2000-habitat, såsom ”Fuktäng (6410), ”Östersjöstrandängar” (1630) och ”Västlig taiga (9010).

- Föreskrift A3 har delvis moderniserats och preciserats till att även inkludera husbil. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att anlägga tältplats eller plats för uppställning av husvagn eller husbil.* Ändringen motiveras med att anlägga plats för uppställning av husbil inkluderas så att det tydligt framgår att förbudet avser både husvagn och husbil.
- Föreskrift A6 har preciserats genom att nya undantag har införts. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att bedriva annan jakt under tiden 1 april- 30 september. Föreskriften ska inte utgöra hinder för att bedriva skyddsjakt på räv, grävling, mink och vildsvin.* Undantaget inkluderar nu räv och grävling vilket motiveras med att åtgärder i form av sådan skyddsjakt kan krävas för att uppnå den del av syftet som innefattar att områdets särställning som ett av länets främsta områden för häckande strandängsfåglar ska bestå. Vildsvin är nu också inkluderat i undantaget och motiveras av att skyddsjakt på vildsvin inte var aktuellt vid den tiden då det tidigare beslutet fattades. Reservatet är drabbat av stora bökskador av vildsvin på betesmarker och strandängar och åtgärder i form av skyddsjakt krävs för att kunna uppnå syftet med att bevara områdets skyddsvärda vegetation samt för att förbättra bevarandestatusen för områdets hävdkrävande Natura 2000-habitat ”Havsstrandäng” (1630), Fuktäng (6410), Slätteräng (6510) och silikatgräsmark (6270). Skyddsjakt på räv, grävling, mink och vildsvin bedrivs på land och bedöms ha minimal påverkan på häckande, rastande och födosökande sjöfåglar, vilket varit motivet till att föreskriften ursprungligen tillkom.
- Föreskrift A7 har förtydligats samt att undantagen har blivit preciserade och delar strukturerats om och bytt plats från A-föreskrift till en B-föreskrift. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att framföra motordrivet fordon. Föreskriften ska inte utgöra hinder för behörig trafik till de fastigheter som finns inom reservatet att köra på befintlig grusväg ut till Stor-Tallaren. Föreskriften ska inte heller utgöra hinder vid uttransport av fällt vilt med fyrhjuling eller motsvarande samt för plogning av skridskobana för allmänheten inom viken Strandstuviken.* Lydelsen har preciserats från motorfordon till motordrivet fordon samt att undantaget förtydligats så det endast är behörig trafik som får åka inom reservatet och att det då endast är på befintlig väg. Undantaget om att man får använda motordrivet fordon för att köra ut fällt vilt är tillagd och är ett förtydligande eftersom det ingår i markägarens nyttjande av sin jakträtt och tillåtet enligt terrängkörningslagen. Undantaget för plogning av skridskobana innebär ingen störning eller slitage på marken, då det endast blir aktuellt att köra när det är is samt begränsat till viken Strandstuviken.

2022-06-21

511-4590-2021

Det tidigare undantaget för områdets skötsel och vård inkluderas under de generella undantagen om att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B. Ändringen innebär ingen lättnad i skyddet utan är bara ett förtydligande och för att uppfylla miljöbalkens krav på hur föreskrifter bör vara utformade.

- Föreskrift A8 har omformulerats genom att de två tidigare undantagen tagits bort. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att anordna upplag*. Det ena undantaget gällde för skogsbrukets behov. Eftersom skogsvårdslagen inte gällde enligt det tidigare beslutet innebär det att skogsbruk per definition inte varit tillåtet i reservatet. Därför har det inte heller funnits något sådant behov av upplag, vilket skapat oklarheter. Det man avsåg med skogsbrukets behov var snarare sådant behov av upplag i samband med naturvårdande skötsel som gynnar naturvärdena och friluftslivet. Därför har undantaget tagits bort och inkluderas istället under de generella undantagen för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B. Även det andra undantaget som var till för reservatsskötselns behov är inkluderat under B.
- Föreskrift A11 har preciserats och omformulerats helt så att hänvisningen till skötselplanen tagits bort samt förtydligat att skogsbruk inte är tillåtet. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att avverka träd och buskar. Föreskriften ska inte utgöra hinder för Tallarens Samfällighetsförening att bedriva skötsel och underhåll av vägen i enlighet med gemensamhetsanläggning ga:22*. Eftersom skogsvårdslagen inte gäller enligt det tidigare beslutet innebär det att skogsbruk per definition inte varit tillåtet i reservatet. Därför innebär föreskriften, enligt Länsstyrelsens bedömning, ingen ytterligare inskränkning i pågående markanvändning, utan är endast att se som ett förtydligande. Det man avsåg med skogsbruk var snarare sådan naturvårdande skötsel som gynnar naturvärdena och friluftslivet, vilket istället inkluderas under de generella undantagen för de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som nu framgår av föreskrifterna under B. Lydelsen är en standardformulering i nyare naturreservat.
- Föreskrift A12 är ny och lyder: *Det är förbjudet att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle. Föreskriften ska inte utgöra hinder för Tallarens Samfällighetsförening att bedriva skötsel och underhåll av vägen i enlighet med gemensamhetsanläggning ga:22*. Föreskrift innebär en skärpning jämfört med tidigare vilket motiveras av att död ved utgör viktiga livsmiljöer för en del av den biologiska mångfalden som man vill skydda. Lydelsen är en standardformulering i nyare naturreservat.
- Föreskrift A13 är ny och lyder: *Det är förbjudet att anlägga väg*. Föreskriften innebär en skärpning jämfört med tidigare vilket motiveras av att fysiska ingrepp påverkar skyddsvärd vegetation, trädskiktet och hydrologiska förhållanden negativt. Lydelsen är en standardformulering i nyare naturreservat.
- Föreskrift A14 har ändrats genom att bryta loss gödsling till en egen föreskrift. Den har skärpts genom att användning av kemiska bekämpningsmedel tidigare endast krävt tillstånd men nu är helt förbjudet. Föreskriften har även skärpts genom att inkludera användningen av biologiska bekämpningsmedel. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel*. Ändringen motiveras av att både kemiska och biologiska bekämpningsmedel påverkar vegetationen, skyddsvärda arter och vattenmiljöerna negativt. Lydelsen är en standardformulering i nyare reservat.

2022-06-21

511-4590-2021

- Föreskrift A15 har ändrats genom att den brutits loss från tidigare föreskrift där gödsling och användning av bekämpningsmedel var inom samma föreskrift. Den har även skärpts genom att gödsling tidigare endast krävt tillstånd men nu är helt förbjudet. Föreskriften har även skärpts genom att den nu gäller all typ av gödsling på både land och i vatten samt att även inkludera kalkning. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att kalka eller gödsla mark eller vatten.* Ändringen motiveras av att både gödsling och kalkning påverkar vegetationen, skyddsvärda arter och vattenmiljöerna negativt. Lydelsen är en standardformulering i nyare reservat.
- Föreskrift A16 är ny och lyder: *Det är förbjudet att inplantera för området främmande djur- och växtarter.* Föreskriften innebär en skärpning jämfört med tidigare vilket motiveras av att inplantering av främmande djur- eller växtarter påverkar den naturliga sammansättning av arterna, genom att den långa kontinuiteten av arternas sammansättning förändras och främmande arter riskerar att konkurrera ut de ursprungliga arterna.
- Föreskrift A17 är ny och lyder: *Det är förbjudet att anlägga eller bedriva akvakultur (exempelvis fiskodling).* Föreskriften motiveras av att akvakulturer kan påverka botten, artsammansättning och vattenkvaliteten negativt. Med akvakulturer menas odling av fisk, skaldjur, blötdjur (musslor och ostron) eller alger. Föreskriften innebär en skärpning men utgör ingen inskränkning i pågående markanvändning.
- Föreskrift A18 har ändrats från att kräva samråd till att det krävs tillstånd samt kompletterats med sjöledning och delvis moderniserats i sin lydelse. Föreskriften lyder nu: *Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga mark-, sjö- eller luftledning.* Ändringen från samråd till att kräva tillstånd innebär en viss skärpning och motiveras av att samråd är otydliga i sin innebörd och bör undvikas i reservatsföreskrifter. Tillägget med sjöledning motiveras av att de höga marina värdena i området är känsliga för sådan fysisk påverkan på bottenarna som anläggning av nya sjöledningar kan ge upphov till. Lydelsen om att anlägga ledningar är en standardformulering i nyare reservat.
- Föreskrift A14 i det gamla beslutet gällande förbud mot att anordna tävlingar och militära övningar har flyttats till C-föreskrifterna och blivit uppdelade i två separata föreskrifter.

Undantaget att *Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för farledshållaren av allmän farled 447 att bedriva underhåll och reparation av befintliga sjösäkerhetsanordningar (SSA) samt vid behov även borttagande, flytt eller nyetablering av SSA som tillhör den befintliga farleden* innebär ingen lättnad i skyddet utan lydelsen är ett förtydligande så att befintlig rättighet för farledshållaren inte blir begränsad. Detta har saknats i tidigare beslut.

Undantaget att *Föreskrifter under A2, A7, A11 och A12 ska inte utgöra hinder för skötsel och underhåll inkl nedmontering av befintliga luftledningar för tele i enlighet med befintliga nyttjanderätter Sijärnholm-Flättna CIUI och Arnö-Lill Tallaren C16 (oinskrivna)* innebär ingen lättnad i skyddet utan lydelsen är ett förtydligande så att befintlig nyttjanderätt inte blir begränsad. Detta har saknats i tidigare beslut.

2022-06-21

511-4590-2021

Undantaget *Föreskrifter under A2, A7, A11 och A12 ska inte utgöra hinder för skötsel och underhåll av befintliga elnätsanläggningar i enlighet med befintlig rättighet Arnö 1:8b* innebär ingen lättnad i skyddet utan lydelsen är ett förtydligande så att befintlig rättighet i form av ett oinskrivet avtalsservitut inte blir begränsad. Detta har saknats i tidigare beslut.

Undantaget att *Föreskrifter under A2, A7, A8, A11 och A12 inte ska utgöra hinder för fastighetsägarna inom reservatet att bedriva normal tomtskötsel* innebär ingen lättnad i skyddet utan lydelsen är ett förtydligande så att fastighetsägarna inte riskerar att bryta mot föreskrifter vid sin normala tomtskötsel. Detta har saknats i tidigare beslut och skötselplan. Att begränsa tomtskötsel går längre i enskilds rätt än vad som är motiverat för skyddet av området.

B-föreskrifterna som reglerar vad markägaren får tåla är utvecklade och förtydligade samt anpassade till det nya marina syftet. Föreskrifterna under B uppfyller därmed även kraven i miljöbalken.

C-föreskrifterna om vad som allmänheten har att iakttä inom reservatet har setts över med motiveringar enligt nedan:

- Föreskrift C1 i det tidigare beslutet *förbjudet att bortta eller skada fasta naturföremål eller skada marken* är borttagen eftersom det skyddas av annan lagstiftning.
- Föreskrift C2 i det tidigare beslutet *förbjudet att gräva upp växter eller skada vegetation* är omformulerad och uppdelad på de två nya föreskrifter med numrering C1 och C2 och följer de standardformuleringar som finns i nyare naturreservat. Föreskriften C1 lyder nu *förbjudet att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar*. Föreskriften C2 lyder nu *förbjudet att plocka eller samla in växter, svampar, mossor, lavar eller alger. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåtet*.
- Föreskrift C3 i det tidigare beslutet *förbjudet att tälta eller ställa upp husvagn* är borttagen. Tältning, eller annan övernattning, som sker på allemansrättsliga grunder bedöms kunna ske utan att det uppstår slitage eller störning av känsligt växt- och djurliv och innebär en onödig inskränkning av friluftslivet. Vid eventuella problem kan föreskriften komma att återinföras. Genom att allmänheten inte tillåts att köra med motordrivet fordon i reservatet är uppställning av husvagn i praktiken utsläckt och behovet av en sådan föreskrift överflödigt.
- Föreskrift C4 i det tidigare beslutet *förbjudet att göra upp eld* är omformulerad och preciserad av vad man avser med eldning och undantag för anvisad plats samt friluftskök. Föreskriften lyder nu *förbjudet att elda eller grilla annat än på eldningsplatser iordningställda av reservatsförvaltaren. Förbudet inkluderar även användandet av engångsgrill. Friluftskök som drivs med gas eller flytande bränsle får användas om dessa används på ett brandsäkert sätt*. Ändringen motiveras med att den behövs för att kanalisera ett högt besöksstryck och samtidigt minimera risken för skogsbrand. Föreskriften har fått ny numrering C3.
- Föreskrift C5 i det tidigare beslutet *förbjudet att framföra sjöskoter eller motordrivet fordon* är uppdelad i två olika föreskrifter där sjöskoter istället är inkluderad under C5. Föreskriften är även delvis omformulerad och preciserad med

2022-06-21

511-4590-2021

undantag för funktionsnedsatta att få åka med eldriven rullstol på befintlig väg eller på särskilt iordningställda leder och anläggningar. Föreskriften har fått numrering C4 och lyder nu *förbjudet att framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för eldriven rullstol som framförs på den befintliga grusvägen ut till Stor-Tallaren eller på för ändamålet särskilt iordningställda leder och anläggningar*. Undantaget motiveras av att personer med funktionsnedsättning ska kunna använda hjälpmedel i form av eldriven rullstol för att få möjlighet att uppleva vissa delar av reservatet utan att köra i terrängen.

- Föreskrift C6 i det tidigare beslutet *förbjudet att framföra båt med högre hastighet än 5 knop i Strandstu- och Snäckvikarna innanför en linje från Björnudden över Våmedet till Tallargrundet (streckad linje på reservatskartan bilaga B)* är delvis omformulerad samt dess gräns utökad. Föreskriften har fått numrering C5 och lyder nu istället *förbjudet att framföra motordrivet fartyg eller annan motordriven vattenfarkost med högre hastighet än 5 knop i Strandstuviken och Snäckviken innanför en linje från Björnudden-Lissholmen och vidare i riktning mot Sannarsudden, vilket framgår som rastrerad yta på beslutskartan bilaga 1.1*. Utökningen av området som berörs av hastighetsbegränsning motiveras av att de höga marina värdena i området är känsliga för påverkan från den energin som motordrivet fartyg eller annan motordriven vattenfarkost kan överföra till botten genom att köra fort. Utökningen sammanfaller bättre med de delar inom reservatet som har höga marina naturvärden samt sammanfaller helt med gränsen för det nya fiskefredningsområdet som HaV beslutade i april 2021.
- Föreskrift C7 i det tidigare beslutet *förbjudet att bedriva fritidsfiske inom motsvarande område som i punkt C6 under tiden 1 april- 31 oktober* är borttagen och istället ersatt av ett beslut från Havs- och Vattenmyndigheten (deras föreskrift HVMFS 2021:6) om totalt fiskeförbud mellan 1 januari-15 juni. Ändringen innebär att ett större område blir fredat samt en ändring av tidsperiod m.m. Motivet är att fiskefredning som regleras via fiskerilagstiftningen möjliggör ett mer adaptivt skydd mot fiske än föreskrifter enligt miljöbalken.
- Föreskrift C8 i det tidigare beslutet *förbjudet att under tiden 1 april- 30 september beträda det område som på kartan (bilaga B) utmärkts med prickad begränsningslinje* är borttagen och istället ersatt av ett separat beslut enligt 7 kap. 12 § miljöbalken om inrättande av fågelskyddsområde (dnr: 511-9154-2021). Ändringen innebär samma skydd som tidigare mot beträdning av området och med samma avgränsning och tidsperiod. Villkoren likställs därigenom med länets övriga fågelskyddsområden samt att det framgår tydligare att det aktuella området har ett beträdnadsförbud. Att det tidigare endast funnits som en C-föreskrift i reservatsbeslutet har bidragit till vissa oklarheter.
- Föreskrift C9 i det tidigare beslutet *förbjudet att medföra hund som ej är kopplad* har fått en ny numrering, C6.
- Föreskrift C7 är ny och lyder *förbjudet att cykla eller rida på annat än iordningsställda leder för cykling och ridning samt på den befintliga grusvägen ut till Stor-Tallaren*. Föreskriften motiveras av att ridning bedöms öka med en ny stor ridanläggning i närheten och flera befintliga stall i direkt anslutning till reservatet. Likaså kan man även se en tydlig ökning av cykling i terrängen, vilket också bedöms komma öka. För båda dessa friluftaktiviteter är det angeläget att de ska kunna bedrivas inom reservatet. Särskild reglering av var i reservatet de kan

2022-06-21

511-4590-2021

bedrivs krävs dock för att områdets övriga värden inte ska påverkas negativt. Genom att ha särskilda leder för ridning respektive cykling kan slitaget kanaliseras och eventuell störning styras bort från känsligare delar samt att aktiviteterna i sig inte heller riskerar att störa varandra.

- Föreskrift C8 är ny och lyder *förbud att sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift*. Föreskriften är en standardlydelse i nyare naturreservat.
- Föreskrift C9 är ny och lyder *förbud att fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs eller så att den lokala populationen påverkas negativt*. Föreskriften motiveras av att skydd för ryggradslösa djur inte funnits tidigare och det är en standardlydelse i nyare naturreservat.
- Föreskrift C10 är ny och lyder *förbud att ankra med fartyg annat än i samband med förtöjning mot land*. Föreskriften motiveras av att de höga marina värdena i området är känsliga för sådan fysisk påverkan på bottenarna som ankring kan ge upphov till.
- Föreskriften C11 är ny och lyder *förbud att utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet*. Föreskriften motiveras av att länsstyrelsen behöver ha möjlighet att pröva och eventuellt anpassa verksamheten så att den är förenlig med reservatets syften.
- Föreskriften C12 är ny och lyder *förbud att utan Länsstyrelsens tillstånd anordna tävlingar*. Föreskriften var i det tidigare beslutet en A-föreskrift som krävde samråd. Ändringen till att tillstånd krävs innebär en skärpning, vilket motiveras av att Länsstyrelsen behöver ha möjlighet att pröva och eventuellt anpassa verksamheten så att den är förenlig med reservatets syften.
- Föreskriften C13 är ny och lyder *förbud att utan samråd med Länsstyrelsen bedriva militär övning med undantag för transport, förflyttningar och navigationsövningar*. Föreskriften var i det tidigare beslutet en A-föreskrift. Undantagen för transporter, förflyttningar och navigationsövningar motiveras med att totalförsvarets militära del behöver kunna röra sig i området under vissa övningsmoment utan att behöva söka samråd. Genom undantagen möjliggörs sådana övningsmoment, medan andra mer planerbara övningar fortsatt kräver ett samråd för att minimera eventuell påverkan på reservatets naturvärden.

Motivering till justering av yttergräns

Lantmäteriet fick 2009 i uppdrag av Länsstyrelsen att göra en kvalitetssäkring av yttergränsen för Strandstuvikens naturreservat (dnr 511-2712-2009) då gränsen aldrig varit inmätt med hög noggrannhet. I samband med denna revidering av beslutet uppmärksammades att vissa sträckor av den tidigare kvalitetssäkrade gränsen innehöll felaktigheter. I januari 2021 gav Länsstyrelsen i uppdrag åt Skogsstyrelsen att korrigera de delar som var felaktiga. Ny korrekt gräns levererades av Skogsstyrelsen i maj 2022. Kvalitetssäkringen av yttergränsen innebär en viss justering av arealen till följd av den högre noggrannheten vid inmätningen. Ny totalareal blir 991 ha.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, exploateringar, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets höga naturvärden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av ett naturreservat i det aktuella området är väl förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken samt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Mot bakgrund av det ovan sagda beslutar länsstyrelsen att förklara aktuellt område som naturreservat.

Ärendets handläggning

Redogörelse för ärendet

Naturreservatet Strandstuviken bildades 1989 med stöd av Naturvårdslagen. Regeringen godkände 1998 att Strandstuviken skulle bli ett Natura 2000-området enligt Habitatdirektivet och Fågeldirektivet. Området är sedan tidigare känt för sina höga värden som rastnings-, födosöks- och häckningslokal för fågellivet och för sin värdefulla flora. Ny kunskap om områdets värden har tillkommit sedan reservatet bildades, framförallt kring de marina miljöerna samt skogsmiljöerna. Den nya kunskapen har genererat ett behov från både beslutsmyndigheten och reservatsförvaltaren att göra en revidering av både beslutet och skötselplanen. Revideringsarbetet påbörjades 2018 genom att ett förslag till skötselplan togs fram av konsulten Adoxa Naturvård. Förslaget har använts som underlag i det vidare arbetet med att ta fram en färdig skötselplan. Arbetet har sedan slutförts i nära samarbete mellan Länsstyrelsen och Nyköpings kommun.

Remiss

Förslaget till beslut sändes den 2021-12-21 på remiss till sakägare och andra berörda. Totalt inkom 17 remissvar där inställningen till det nya beslutet och skötselplanen överlag var positiv.

Remissinstansernas synpunkter på förslag till beslut och Länsstyrelsens bemötande:

- Nyköpings kommun, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Skogsstyrelsen, Kustbevakningen och Trafikverket meddelar att de tillstyrker eller inte har något att erinra mot remissförslaget.
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) meddelar att de avstår från att yttra sig.
- Skanova AB (Telia Company) framför att de har luftkablar och telefonstolpar inom området i form av två oinskrivna nyttjanderätter. Den ena går från Stjärnholm till Flättna (betecknad C1U1) och den andra går från Arnö ut till Lill-Tallaren (betecknad C16). Skanova AB önskar att de två oinskrivna nyttjanderätterna anges

2022-06-21

511-4590-2021

under rättigheter samt att de så långt möjligt kan behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge. Länsstyrelsen har saknat kännedom om rättigheterna för teleluftledningarna då de inte finns angivna som någon inskriven rättighet som berör naturreservatet. Inom det ursprungliga beslutet omnämns inget om teleluftledningarna, vare sig i text eller som undantag i föreskrifterna. Enligt inkommet remissvar framgår det att det funnits två oinskriven rättighet redan innan naturreservatet bildades 1989. Länsstyrelsen har inarbetat ett nytt undantag som möjliggör nyttjandet av befintliga oinskrivna nyttjanderätter. Rättigheterna har även lagts till i sammanställningen över kända rättigheter inom naturreservatet, betecknade som oinskrivna nyttjanderätter.

- Olof Andersson (fastighetsägare på Stor-Tallaren) upplyser om att fastigheten Arnö 1:35 har en oinskriven rättighet till brygga som inte framgår i förteckningen över rättigheter. Rättigheten framgår bl.a. av en strandskyddsdispens för aktuell brygga enligt beslut från Länsstyrelsen med dnr: 526-13744-2009. Länsstyrelsen har inarbetat synpunkten genom att den lagts till i sammanställningen över kända rättigheter inom naturreservatet, betecknad som en oinskriven nyttjanderätt för båtbygga. Länsstyrelsen rekommenderar fastighetsägaren att rättigheten formellt skrivs in i fastighetsregistret, exempelvis i form av ett avtalsservitut, för att undvika framtida oklarheter.
- Vattenfall Eldistribution AB (VEAB) har inkommit med synpunkt på att de har elnätanläggningar inom området bestående av 12kV markkabel, 12kV nätstation, 0,4kV markkabel och 0,4kV kabelskåp. VEAB önskar förtydligande om att reservatsföreskrifterna inte ska utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt befintlig ledningsrätt. Både vad gäller återkommande drift- och underhållsarbeten samt möjlighet att utföra drift och underhållsarbeten vid pågående driftstörning.
Länsstyrelsen har saknat kännedom om elnätanläggningarna då de inte finns angivna som någon inskriven rättighet som berör naturreservatet. Inte heller framgår kablarna på något sjökort. Inom det ursprungliga beslutet omnämns inget om elnätanläggningarna, vare sig i text eller som undantag i föreskrifterna. Med anledning av detta begärde Länsstyrelsen ett förtydligande av inkommet remissvar. Vid efterföljande kontakter med VEAB framgår att rättigheten finns i form av ett oinskrivet avtalsservitut. Rättigheten betecknas av VEAB som Arnö 1:8b och går från campingen ut till Lill-Tallaren via markkabel och sjökabel. Vid kontakten med VEAB kunde det även redas ut att angivet avtalsservitutet D-2016-00460729:1 i fastighetsutredningen inte berör naturreservatet. Länsstyrelsen har inarbetat ett nytt undantag som möjliggör nyttjandet av befintlig rättighet. Rättigheten har även lagts till i sammanställningen över kända rättigheter inom naturreservatet, betecknat som en oinskriven rättighet. Avtalsservitut D-2016-00460729:1 har strukits från sammanställningen av kända rättigheter.
- Sjöfartsverket (SFV) har inkommit med ett yttrande. SFV har inget att erinra mot förslaget ur ett sjöfartsperspektiv. SFV upplyser om att allmän farled 447 passerar genom nordöstra delen av reservatet och att 2 befintliga sjösäkerhetsanordningar (SSA) i form av sjömärken finns inom reservatet. SFV förutsätter att sjöfartens tillgänglighet till farleden inte påverkas negativt och att det är tillåtet för farledshållaren att utföra service, underhåll och akut felavhjälpning på befintliga SSA med tillhörande kringutrustning. Det måste även finnas möjlighet för

2022-06-21

511-4590-2021

farledshållaren att förändra farledsutmärkningen, vilket kan innebära både borttagagande, flytt eller nyetablering av SSA. Sjöfartsverket ser därför att underhåll, reparation och nyetablering av sjösäkerhetsanordningar ska vara undantagna från reservatföreskrifterna. Länsstyrelsen har inarbetat synpunkten genom att ett undantag lagts till under A-föreskrifterna för farledshållaren enligt önskemålet från SFV. Undantaget är kopplat till befintlig allmän farled 447, vid ev framtida etablering av ny allmän farled krävs dispens. Rättigheten har även lagts till i sammanställningen över kända rättigheter inom naturreservatet, betecknat som en oinskriven rättighet.

- Tallarens samfällighetsförening (TS) har inkommit med ett yttrande. Deras uppfattning är att förslaget är genomarbetat och tydligare än innan, de ställer sig positiva till att ett skötselråd inrättas och önskar få vara representerade. TS framhåller att avsnittet som berör underhåll av föreningens väg blivit tydligare och mer anpassad till normal skötsel. TS framför synpunkter på förslaget till klippbad ute på Stor-Tallaren med farhågor om ökad nedskräpning, sanitära konsekvenser samt risk för ökad otillåten motorfordonstrafik inom reservatet. Länsstyrelsen och reservatsförvaltaren ställer sig positiva till att TS vill ingå i det planerade skötselrådet och kompletterar TS som ingående aktör. Länsstyrelsen och reservatsförvaltaren bedömer att förslaget klippbad fortsatt är angeläget ur ett friluftslivsperspektiv och är medvetna om påtalade farhågor. Genom att det är långt att ta sig per fots eller cykel bedöms besöksstrycket inte bli särskilt högt. Flera av farhågorna kommer kunna begränsas genom bra information om vad som gäller för reservatet samt en bra uppföljning av efterlevnaden av reglerna. Vid behov kan en anpassning av reglerna eller av servicegraden bli aktuell.
- Fastighetsägarna till Arnö 1:35, 1:36, 1:37, 1:39, 1:40, 1:41 och 1:59 har inkommit med ett gemensamt yttrande. De har synpunkter på att camping ska vara tillåten i reservatet samt att det är tillåtet att använda friluftskök. Länsstyrelsen har inte gjort någon ändring i det slutgiltiga beslutet utifrån fastighetsägarnas synpunkter, utan anser det som angeläget ur ett friluftslivsperspektiv att besökare ska kunna tälta på allemansrättslig grund samt att ha möjlighet att använda friluftskök. Enligt friluftslivsmålen som antagits av Riksdagen framgår att skyddade områden ska vara en resurs för friluftslivet och att föreskrifter för friluftslivet inte ska vara onödigt ingripande. Länsstyrelsen bedömer att tältning inom naturreservatet kan ske på allemansrättslig grund utan behov av särskilt förbud. Enligt motiveringen till borttagandet av den tidigare föreskriften om förbud mot tältning framgår även att föreskriften kan komma att återinföras om behov uppstår. Det är av vikt att det finns bra information (t.ex. på reservatets infotavlor) kring allemansrätten och tältning i koppling till betesmarker, hemfridszoner m.m. När det gäller eldningsförbudet gör Länsstyrelsen samma bedömning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i sin Vägledning för eldningsförbud. Vilket innebär att vid både eldningsförbud och skärpt eldningsförbud bedöms användningen av sådan utrustning (friluftskök som drivs av gas eller vätska) inte utgöra någon betydande risk för brand och att det därför inte är proportionerligt att förbjuda dessa.
- Fågelföreningen Tärnan samt Föreningen Södermanlands Ornitologiska förening har inkommit med ett gemensamt yttrande. De båda fågelföreningarna (FF) tillstyrker förslaget samt har en del synpunkter på sådant som kan ha en störande

2022-06-21

511-4590-2021

effekt på fågellivet, såsom att tältning blir tillåten och tiden för fiskeförbudet blir ändrad. FF förordar även att föreslagna skötselåtgärder utförs på sådana sätt och tidpunkter att de stör fågellivet så lite som möjligt. FF upplyser även om att reservatet och området med beträdnadsförbud behöver markeras upp tydligare och att betestrycket de senaste åren varit för lågt. FF framhåller även en önskan om att det ska skyltas och bättre upplysas om när jakt bedrivs i publika reservat som Strandstuviken samt kommer med konkreta förslag på hur sådant kan utformas. FF framför även ett önskemål om sittplatser/bänkar kring eldplatsen vid nya fågeltornet. FF upplyser även att beslutet om fågelskyddsområdet måste ha vunnit laga kraft innan det gamla beslutet upphör att gälla. Länsstyrelsen har förtydligat i både reservatsbeslutet och i fågelskyddsbeslutet om att föreskrift C8 med beträdnadsförbud i det äldre reservatsbeslutet upphävs när fågelskyddsbeslutet vunnit laga kraft. Länsstyrelsen har inte gjort någon ändring i det slutgiltiga beslutet utifrån synpunkten från FF angående tältning med samma motivering som i punkten ovan. Gällande ändrad tid för fiskefredning så regleras den i ett separat beslut från 2021 utfärdat av Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) och hanteras inte längre inom naturreservatet. Tidigare fiskefredning innebar inget beträdnadsförbud, utan endast ett fiskeförbud. Samma sak gäller för det nya fiskeförbudet utfärdat av HaV. Inom viken Strandstuviken berörs större delen av beträdnadsförbud i form av fågelskyddsområde. Uppstår ett behov av att minska störningen på fågellivet även i Snäckviken eller angränsande strandängar bör istället en utökning av fågelskyddsområdet övervägas. Upplysningarna och önskemålen om att föreslagna skötselåtgärder ska störa fågellivet så lite som möjligt, gränsen behöver markeras upp tydligare, betestrycket varit för lågt, bättre skyltning vid jakt samt önskemålet om sittplatser/bänkar vid nya tornet är framfört till reservatsförvaltaren.

- Sportfiskarna (SF) har inkommit med ett yttrande. SF ställer sig positiva till föreslagna akvatiska restaureringar, särskilt våtmarken som är anpassad för att kunna bli ett lekområde för kustvandrande fisk. SF framför synpunkten att jakt på skarv och säl bör undantas från jaktförbudet, för att effektivt kunna bevara och stärka de värden man vill uppnå med befintligt fiskefredningsområde inom reservatet samt föreslagna våtmarker för fiskföryngring. Länsstyrelsen har inte gjort någon ändring i det slutgiltiga beslutet utifrån synpunkten från SF. Det nya marina syftet möjliggör ett särskilt skäl för att kunna utfärda dispens för jakt på skarv och säl. Länsstyrelsen behöver kunna göra avvägningar mot övriga delar av syftet som bl.a. innebär att inte störa fågellivet, särskilt sjöfågel. Minimera störning på häckande, rastande och födosökande sjöfåglar har varit ett av motiven till att naturreservatet ursprungligen bildades och föreskriften tillkom. Genom att det fortsatt krävs dispens för jakt på skarv och säl finns möjlighet att göra lämpliga avvägningar, utfärda villkor för att minimera eventuell störning, uppföljning av önskad effekt m.m.
- Försvarsmakten (FM) har inkommit med ett yttrande. FM motsätter sig inte förslaget, under förutsättning att en föreskriftsrevidering görs som möjliggör att totalförsvarets militära del kan utföra sitt huvuduppdrag samt att de har möjlighet att lämna sitt stöd till civil verksamhet. FM ställer sig frågande till varför förbudet mot militär övning skärpts från att det tidigare endast krävts samråd till att det enligt förslaget kräver tillstånd. FM föreslår att deras verksamhet även inkluderas i det generella undantaget från A- och C-föreskrifterna som gäller för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Länsstyrelsen skickade en begäran om ett

förtydligande av inkommet remissvar. Vid efterföljande kontakter med FM har förtydliganden gjorts samt ett förslag på kompromiss angående militär övning diskuterats. Länsstyrelsen har inarbetat synpunkten om att totalförsvarets militära del ska inkluderas i det generella undantaget från A- och C-föreskrifterna. Förbudet mot militära övningar kräver endast samråd i enlighet med ursprungsbeslutet samt att vissa typer av militära övningar är undantagna från förbudet.

Beslutande

Beslutande i detta ärende har varit tf länsråd Andres Delgado Lopez. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Anne-Li Fiskesjö, enhetschef David Hansevi, länsjurist Maria Pettersson samt naturvårdshandläggarna Karl Svanberg och Markus Forsberg deltagit, den sistnämnda som föredragande.

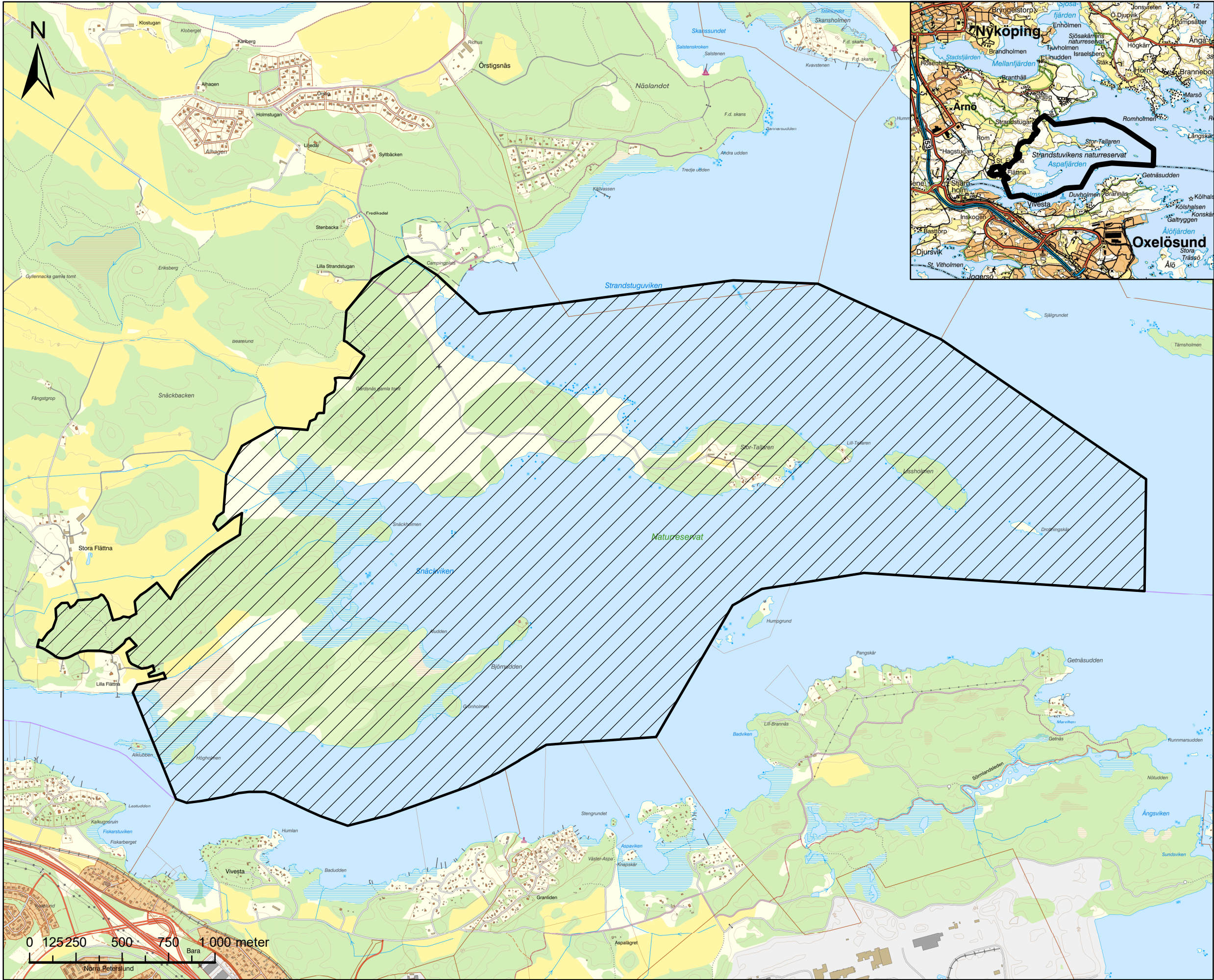
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Hantering av personuppgifter

Information finns på <https://www.lansstyrelsen.se/sodermanland/om-lansstyrelsen-i-sodermanland/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html>

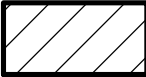
Bilagor

1. Beslutskarta
 - 1.1 Beslutskarta med undantag från föreskrifter
2. Skötselplan med bilagor
3. Fastighetsförteckning (endast till sakägare)
4. Överklagningshänvisning

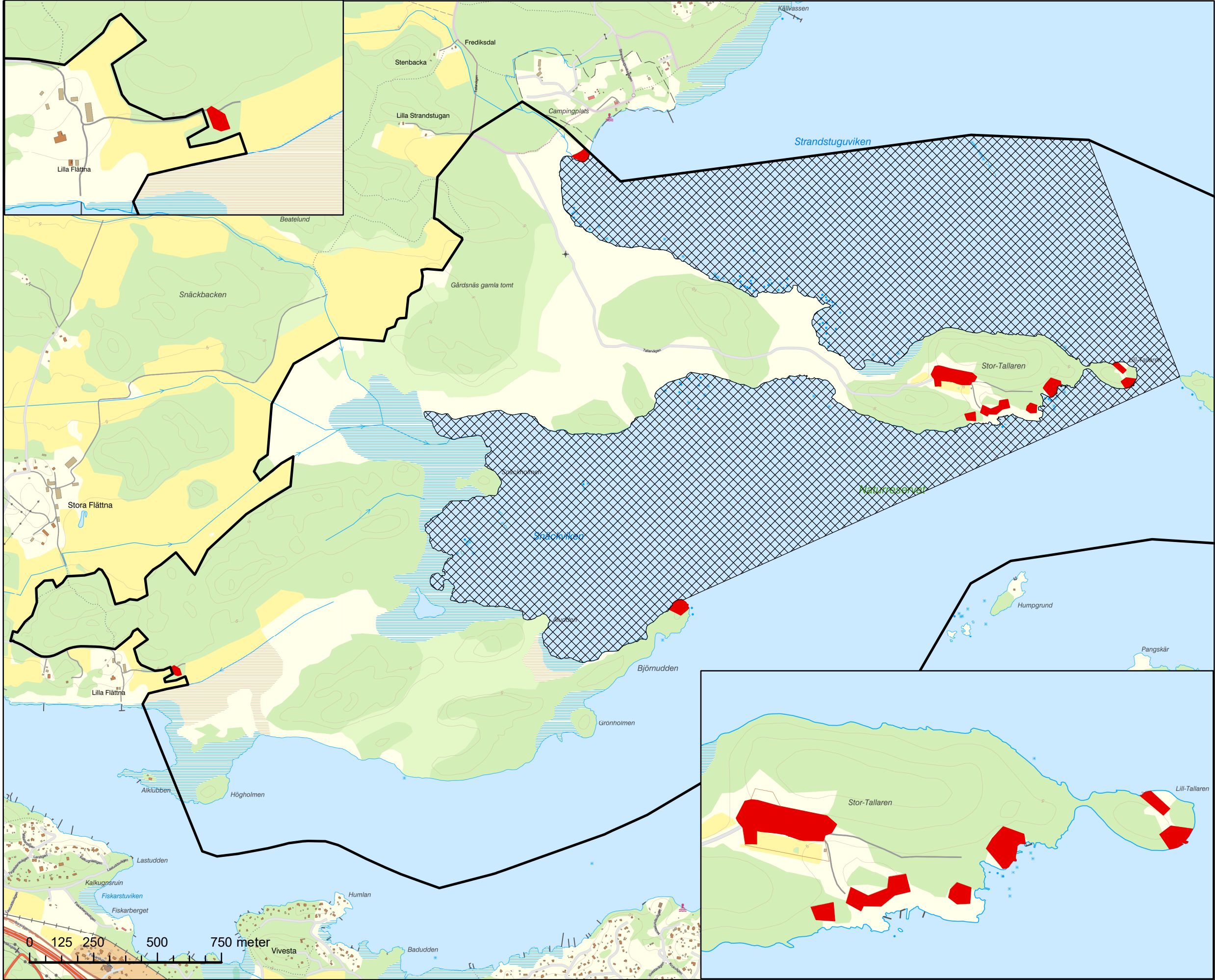
Beslutskarta

Bilaga 1
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

 Naturreservat

Beslutskarta

Bilaga 1.1
Länsstyrelsens beslut
om Strandstuvikens
naturreservat.
Dnr 511-4590-2021,
2022-06-21.

- Föreskrift C6 Max 5 knop
- Undantag från A-föreskrifter
- Naturreservat